

SZERVEZETT SEGÍTSÉG

Émlékszünk még — öregebbek — a KÖZGAZDÁSZ hasábjain folyó (hosszan folyó) „Vidékről jöttem”-vitára. Az általános kar a vitával egyidőben elsőként kezdeményezte, hogy indítsunk akciót a budapesti középiskolákban a munkás-paraszt származású tanulók között. Ebből az ötletből igényüket a továbbtanulásra, segítségünk előkészülni a felvételi vizsgára. Nagy Sándor, az Ipar Kar titkára vetette fel hozzáféréseiben a vidéki középiskolások támogatásának ötletét. A tenniakarásból akkor fogalmazódtak az első tervek, amikor a KISZ-képviselői először vettek részt teljes jogú tagként a felvételi bizottságok munkájában.

Sok fiatal került eléjük, akik a középiskolából kevés pontszámot hoztak, írásbelijük megfelelt, a szóbelin pedig bizonyították rátermettségüket, tehetségüket. Mi legyen velük? A könnyebb, az átmeneti megoldás lett volna a pontszámokkal manipulálni. A munkás-paraszt származású hallgatók arányának csökkentése az elmúlt évek során azonban arra figyelmeztetett, hogy szervezett, tartós segítségnyújtásra van szükség. Kétféle feladat előtt állunk — mi éppúgy, mint a többi egyetem. Segíteni az igények kiépülését a továbbtanulásra és a felvételi sikerét. Másrészt anyagi, pedagógiai eszközökkel csökkenteni 18 évűk oktatási kulturális — otthon és az iskolában egyaránt meglévő — hátrányait. Támogatni őket az egyetemre kerülésben és megőrzésben a pályán.

A KISZ VB programja a középiskolákat vette célba. Az ország 340 középiskolája közül is azokat, ahonnan az érettségizettek sem hozzánk, sem másóra nem jelentkeznek továbbtanulni. Nem nagy vá-

rosokat, hanem 120 község, kisváros gimnáziumait keresik fel személyesen hallgatóink.

Történelemből, politikai gazdaságtanból és az általános társadalomtudomány témaköréből már elkészült a tematika, a középiskolások új matematika-oktatáshoz jobban igazodó példákat pedig most állítja össze tanzékunk. A KISZ-bizottságon elkészítették a legfontosabb politikai kérdések vizsgálatának vázlatát.

Ennek segítségével próbálnak majd tanácsot adni a középiskolásoknak, hogyan olvassanak újságot, hogyan válasszóljanak úgy politikai kérdésekre, hogy a válasznak ne legyen „újságszaga”, mint alkossanak véleményt stb. Ez a felkészítés nagyon fontos, hiszen új felvételi rendszerünk nagy súlyt helyez arra, hogy alaposan vizsgálja a felvétele-re jelentkezők egyéniségét, politikai érettségét, gondolkodásmódját. 8–10 harmad-, negyedosztályos tanulóval foglalkozik egy hallgatónk kéthetenként. Azoknak az iskoláknak, ahová megbízottunk nem látogat el, az említett tematikákat szíjétn megküldik.

A vidéki középiskolások, a munkás-paraszt származású tanulók támogatására indított akció célját így fogalmazta meg vb-titkárunk: „Mi továbbtanulásra, a magasabb műveltség igényére szeretnénk ösztönöznünk, és természetesen arra is, hogy elsősorban hozzánk. jelentkezzenek. Olyan iskolákba látogatunk, ahová eddig még postagalamb úttján sem juttatták el segítségüket az egyetemek. Tanítani szeretnénk, és egyben felkészíteni új felvételi vizsgarendszerünkre.”

A KISZ-bizottság akciója lelkesedést váltott ki, je-

lentkező is van szép számmal, de a nagy feladathoz még több segítőtársra van szükség.

Az állami vezetéstől minden támogatást megkapnak. Tanári segítséggel készültek a tematikák, jövőre talán jegyzet is lesz a középiskolások számára. Az előkészületek megtörténtek, a munka befejezéséhez közeledik. Az akció indulásához nélkülözhetetlen pénzösszeg azonban még nem áll rendelkezésükre!

Eddig egy kezdeményezés

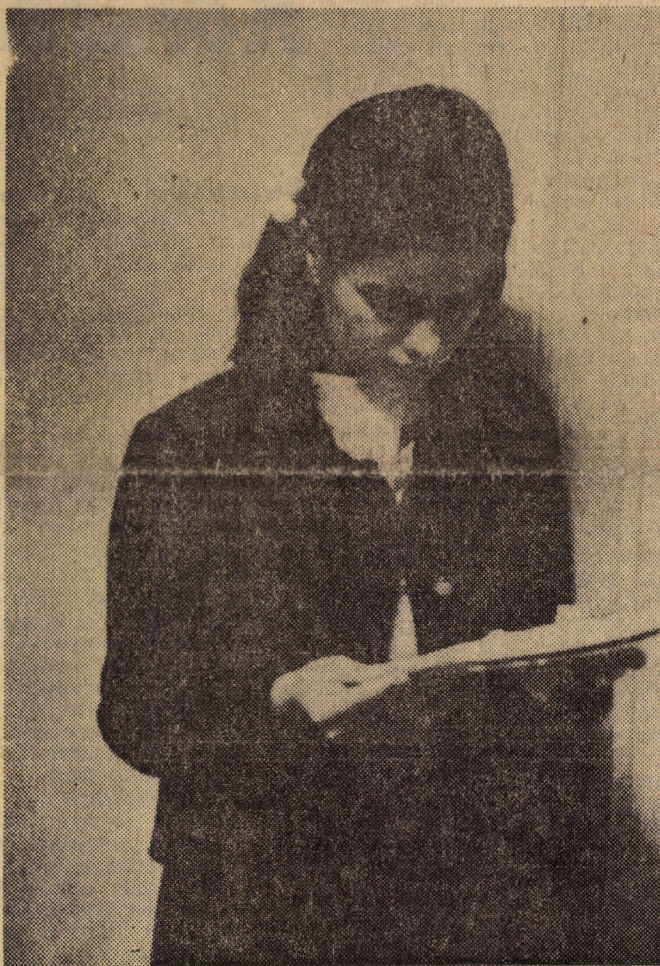
Következő számunkból

riportereink írnák:

- Dr. Szirbik életéből
- ◆
- A pedagógusok fizetésrendezéséről
- ◆
- A „vivódó” válogatotról
- ◆
- Így vizsgáztatok ti
- ◆
- A költözők kollégiumról
- ◆
- Az Egyetemi Tanács üléséről

rovid története. Miért volt rá szükség? A budapestieknek nagy előny, hogy hétről hétre rendszeresen előkészítőre járhatnak egyetemünkön. A vidéki középiskolások előkészítése eddig csak helyi jellegű volt. Nem akarjuk lebecsülni az ő munkájukat, de a KISZ kezdeményezése jelentősen megkönnyíti majd a pályázók felkészülését, és várhatóan növeli azok jelentkezését, akiket szívesen látnánk egyetemünk padjaiban.

Halász Géza

Sikerült! Jeles!

Felhívás a KISZ- alapszervezetekhez

Az egyetemi KISZ VB és a KÖZGAZDÁSZ szerkesztősége hazánk felszabadulásának 25. és Lenin születésének 100. évfordulója alkalmából PUBLICISZTIKAI PÁLYÁZATOT hirdet.

A beküldendő alkotások KONKRÉT TÉMÁJA kötetlen. Azt várjuk, hogy változatos tartalommal jelentkeztek, s munkáitok nyomán is mind szélesebben, jobban megismerhetjük és megismertethetjük hazánk felszabadulásának körülményeit, jelentőségét, a szocialista építés eredményeit, problémáit — közte egyetemünk immár történelmi vált eseményeit is. Reméljük, hogy a szinte naponkénti találkozások Lenin munkásságával, életének és gondolatának hatása is sokoldalúan tükröződik a pályaművekben.

A pályázatokban szerepelhet visszaemlékezés, tanulmány, esszé, riport, ismertetés, fénykép, rajz stb. A TERJEDELEM — a Közgazdász közlési kapacitása miatt — MAXIMÁLTI 6 GÉPELT OLDAL (oldalanként 26 sört számítva.) (Csak a megfelelő terjedelmű munkákat vesszük figyelembe!)

A pályázaton ALAPSZERVEZETEK vehetnek részt, egy alapszervezet LEGFELJEBB 3 pályaművel.

A zsűrit a KISZ VB az egyetem hallgatói és oktatói közül kéri fel.

A pályázatokat a KISZ VB-re — az alapszervezet megjelölésével — 1970. március 20-ig kell beküldeni.

Eredményhirdetés: a Közgazdász 1970. április 16-i számában. A nyertes pályaműveket a Közgazdászban megjelentetjük.

PÁLYADIJK:

- I. díj: 1000,— Ft
- II. díj: 800,— Ft
- III. díj: 500,— Ft

Felvilágosítást a kari KISZ agit.-prop.-titkárok adnak.

Eredményes munkát, sok sikert kíván:

a KISZ VB és a KÖZGAZDÁSZ szerkesztősége

ÜNNEPI MŰSOR

Budapest felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából egyetemünk KISZ VB kultúrosztálya 1970. február 13-án, pénteken 19 órakor az aulában **DÍSZELŐADÁST** rendez.

Ünnepi beszédet mond **FÁBIÁN ANDRÁS**, a KISZ VB titkára.

A műsorban közreműködik egyetemünk tánckara, zenekara és irodalmi színpada, valamint a **MEDICOR** Művek férfikarának és egyetemünk énekkarának egyesített kórusa Pödör Béla és Szári Mihály vezényletelével. A műsort Kandikó József konferálja.

JUTALMAK

Dr. Csanádi György elvtárs, a közlekedés- és postaügyi miniszter a Budapesti Műszaki Egyetem és a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatói részére 1969 tavaszán pályázatot hirdetett közlekedési témájú dolgozatokra. A pályázaton a miniszter az alábbi közlekedés szakos hallgatók dolgozatait részesítette pénzdíjban:

Schnitzler Magdolna (végzett hallgató)	1500,— Ft
Bene Annamária (végzett hallgató)	1200,— Ft
Grexa Júlia (IV. évfolyam)	700,— Ft
Bartucz Sarolta (IV. évfolyam)	600,— Ft
Daróczy Eta (IV. évfolyam)	600,— Ft
Vigh Katalin (IV. évfolyam)	500,— Ft
Kádár János (IV. évfolyam)	500,— Ft
Magassy Piroska (IV. évfolyam)	400,— Ft

A jutalmakat 1969. december 18-án a Közlekedés- és Postaügyi Minisztériumban Lénárt József fősztályvezető adta át.

Lehetett már élni

A főváros körül bezárult a szovjet csapatok gyűrűje. A december 29-re virradó éjszaka elcsendesedtek az első vonalak, csak a szovjet állásokban felszerelt hangszórók löttyögtek meg a csendet. Magyar és német nyelven hírlírd adták, hogy másnap parlamenterek érkeznek a szovjet hadseregearancsnokság üzenetével, meghatározott útvonalon. Másnap délelőtt elindult a két parlament — Vecsés felől Steinmetz kapitány, Budaörs felől Osztapenko kapitány — a német állások felé, Malinovskij és Tolbuhin marsall ultimátumával. Fegyverletétel esetére a magyar katonáknak szabad elvonulást, a németeknek hadifogságot, a betegeknek és a sebesülteknek orvosi segélyt, minden katonának ételmet ígérték, és figyelmeztették arra, hogy további ellenállás „nagy számú békés lakosság feláldozásához s Magyarországi fővárosának, Budapestnek lerombolásához vezet”.

A parlamentereket az egész világon védi a hadijog. A fasiszták, hidegvérűen megszöve a hadijogot, mindkét parlamentert megölték. S még aznap megkezdődött az erődé vált Budapest ostroma.

Valóban utcáról utcára, házról házra folyt a könyörtelen harc. Különösen a saroképületekért, amelyekből több utcát lehetett tűz alatt tartani. Január első napjaiban a pincékbe kötözték az emberek, mert szinte állandóan búgtak a légiardó, jelző szirénák, s a lakásokban már nem volt biztonság.

De nem volt biztonság a pincékben sem.

Egyre szaporodott azoknak a magyar katonáknak a száma, akik belátták, hogy a harc céltalan, és nem akarták odaadni az életüket a német érdekekért. Egyre több szökevény, katoná húzódott meg a pincékben, reménykedve: ott talán kihúzzák azt a kis időt, ami még hátra van, talán nem bukkan rájuk a fasiszta razzia, talán nem fogják őket beárulni a fasisztáknak, akik felkoncolással fenyegetik a szökevényeket... De ezekben az utolsó hónapokban is akadnak áruolók.

Voltak olyan emberek is, akik nemcsak reménykedve, hanem cselekedve várták a háború végét. Újpesten, Kőbányán, a Körönd környékén, Zuglóban, kommunisták vezetésével, kis partizáncsoportok vettek fel a harcot a terror ellen, tisztítva az utat a szovjet csapatok előtt.

Január 11-én a Budapestért harcoló szovjet hadseregcsoport felvette a „Budapest csoport” nevet. A hitlerista főparancsnokság is így, „Budapest csoportnak” nevezte a fővárosban benn szorult erőit. A két hadsereg csatájában még egy hónap volt hátra a befejezésig.

Ma már elképzelni is nehéz, hogy akkoriban így szóltak a hadijelentések: Felszabadult a Kerepesi temető! A Városliget! A Verseny utca! A Keleti pályaudvar! A szovjet csapatok kiértek a Nagykörútra! Véget értek a harcok a Nagykörút másik oldalán is, a Dob utcában, a Wesselyány utcában, a Városházánál húzódik a front! És január 18-án egy újabb hír: a pesti Duna-parton véget értek a harcok. 18-án reggel a fasiszta hadsereg maradványa menekült Budára. Remegtek a hidak a szörnyű teherrel, reszketett a levegő az üldöző szovjet ágyú és harckocsik állandó tűzétől, azután minden eddiginél hatalmasabb dübörgéssorozat rázta meg a levegőt. Mire elszlott a füst a folyó felett, vízbe roskadtak a Dunát átvelő hidak, az esztelen pusztítást mutatva, felrobbantották a németek.

Hitler felmentő seregeket ígért Budára szorult csapatainak, s magas kitüntetést a német „Budapest csoport” parancsnokának. A felmentő seregek valóban elindultak, de felmorzsolódtak, mielőtt elértek volna a Dunát. A kitüntetett megérkezett Pfeffer-Wildenbruchnak, vezérezzredesi kinevezésével együtt hozta egy repülőgéppel, amely hosszan körözött a budai Vár felett, míg ledobta végül a kis csomagot. Az események menetét ez azonban nem változtatta meg. S nem változtatta meg az a kesedelem sem, amit a szovjet csapatoknak a hidak felrobbantása okozott. A január végi napokban a zajló Dunán, kétségbeesetten védekező fasiszták szakadatlan tűzében keltek át először a Margitszigetre, onnan a budai partra.

Február 7-én felszabadult a Szabadság-hegy, és a Sas-hegy. Egyre szűkült a gyűrű a fasiszta csapatok körül. 8-án már szovjet ellenőrzés alatt volt a Vöröskereszt, ahová eddig vitorlázó repülőgépeken érkezett az utánpótlás a németeknek és magyar szövetségeseiknek. 9-én kiszorultak a Délivárútról, el kellett hagyniuk a Farkasréti temetőt, és most már csak két ponton tartották magukat: a Gellérthegyen és a Várban. Ezekben az utolsó harcokban már 2500 magyar katoná küzdött a szovjet csapatok oldalán a fővárosért, önálló harci egységben: a Budai Önkéntes Ezred.

A Gellérthegy tetején, magasan a város felett emelkedik a Citadella, amelyet még a múlt században építettek osztrák császári csapatok a főváros ellenőrzésére. A kör alakú erődöt minden irányban védekezni tudtak a beszorult fasiszták, négy nap alatt mégis elesett. Már csak egyetlen támaszpont, a Vár volt a fasiszták kezén, de a Vár felszabadítása mindennél nehezebb feladatnak bizonyult.

A budai Vár alatt hatalmas barlangrendszer húzódik, valószínű labirintus. Előfordult, hogy egy-egy utcában, háztömbben megszüntek már a harcok, s a ház udvarán meglepetésszerűen német katonák jelentek meg, mintha csak a föld alól, és folytaták a reménytelen küzdelmet.

A Várba szorult fasisztáknak már csak arra lehetett reményük, hogy talán sikerül a kitörés, talán átvághatják magukat. Utánpótlás már nem érkezett sehonnan, az ennivaló elfogyott, s Pfeffer-Wildenbruch elhatározta, hogy megkísérli a kitörést. Február 11-én este a Mária téren gyülekezett 16–17 ezer főre olvadó csapatát. Este tíz órakor megindult két német harcokci, nyomukban a kitörni készülő alakulatok. Útirányuk a Bécsi-kapu, Ostrom utca, Széna tér, Városmajor. A Nyúl utcánál kapták az első komoly találatot. A harcokcsikat kilőtték, a katonák összetörölődtek. A német vonalagci legfeljebb ha 800 ember jutott el. A főparancsnok az Ördög-árok fedett csatorná-jában próbált menekülni a Hűvösvölgy felé, de nem jutott messzire. Ahol az Ördög-árok a felszínre bukkan, a mai Vörörs Hadsereg útján szovjet csapatok álltak el az utat. Rövid harc után a vezérezzredes megadta magát. Addigra azonban elpusztult a Várpalota, a Várnegyed.

Február 13-án hallgattak el Budapest a fegyverek.

A pesti oldalon már kezdett újrasarjadni az élet. Igaz, üszkös házak meredtek az égnék, alig akadt olyan, amelynek ablaka megmaradt volna; bomba- és gránáttepte fákat hordtak haza az emberek tüzelőnek, elpusztult lovakat transzfroztak az utcákon, emberáradat indult a keleti országrészek felé enni-valóért. Az üzletek bezűzött, kiégett kirakataiban azonban felűtötték tanyájukat az idő kereskedők; lapátos, csákányos emberek szerveződtek csapatná az utcákon, és kezdték takarítani a romokat; hirdetmények jelentek meg ismét a házfalakon, munkára szólítva a főváros lakóit. Fűjt a februári szél, és alig érezték; nem volt ennivaló, mégsem kínzott már annyira az éhség; nem volt villany, csak házilag fabrikált olajmécsek világította meg a hideg lakásokat, de megszűnt a rettegés. Lehetett már dolgozni, lehetett már élni.

Nyugaton, a Dunántúlon még teljes erejével pusztított a háború. De Debrecenben, a Tiszántúlon már készültek az új élet törvényei.

D. M. K.

Keresztneve: Március

Családregevény vázlatokban

Keresztneve a naptárban szereplők között nem található, mégis: viselője évente harmincegy névnapot ünneplhet. A név: Március, története pedig a munkásmozgalom jelentős epizódja, s egy nagy család különös története.

Dr. Matejka Március egyetemi docens, ágas-bogas családjának törzse egy apró asszony, Március nagyanyja: Bogdány Simonné. Egykori harcosné, „akik ismerték — vall róla Lengyel József —, fiú tisztelettel tekintettek erre a jó és tisztá asszonyra, aki a legnehezebb években volt vigasztaló és segítő... Nagy kollektív munka lesz megírni az életrajzát”. Hadd csatlakozzék most néhány emlékidéz sor a sürgető kötetesség teljesítéséhez.

Régi baráti ismeretség fűz Bogdány nénihez — mondja a Párttörténeli Intézet egy csendes szobájában Kelen Józsefné, a mozgalom hajdani munkása, mai krónikása, a KMP egyik megalakítójának, a Tanácsköztársaság szociális termelési népbiztosának özvegye, Korvin Ottó sógora. — Fiatal éveiről csak annyit tudunk, amennyit ő maga elmesélt vagy emlékeztet neozogalmi szövegekben elmondott. Apja szegény iparosember volt, akit a nékülözés tanított-nevelt szocialistává. Hite miatt egyik munkahelyén sem volt sokáig maradása, „lizgatósnak” sorra elbocsátották. Ő azonban az igazságkeresők szenvedélyével járta az országot...

A családi ereklyék közül gyűjtött-sárga dokumentum került elő: „Az én ifjúságom” — Bogdány Simonné írta, kilenc esztendővel halála előtt, 1956 tavaszán, fiatalok közé veteránlétkorára készülődve. „... Mikor 15—16 éves voltam, apámmal jártam falukra... négygyűléseket tartott. Utána kis, füstös kocsmák különbözőjében, felkes paraszttal beszélgetések, ahol én... verseket szavaltam.”

A fiatal leány egyhamar a Viharsarok népének kedvelt szavaló-agitátora lett, olyannyira, hogy 17 éves korában, 1902-ben, a fővárosba küldték, szocialista kongresszusra — képviselőnek. Itt, a kongresszuson, ismerkedett meg azután a szakszervezeti mozgalomban tevékenykedő ifjú könyvelővel, Bogdány Simonnal. A hírtelen ismeretségből szerelem, abból pedig rövidesen házasság lett. A fiatalasszony varrónőként dolgozott, s hamar megtalálta a helyét a fővárosban: néhányradmagával a kezdeti munkásmozgalom élére állt.

„Nagy nyilvános munkásnőgyűlést tartunk — olvasható egy 1903-as plakát a Párttörténeli Intézet archívumában —, előadók: Bogdány Simonné és Gárdos Mariska... Munkásnők! Legyetek ott mindannyian!” Bogdány „néni” — 18 éves volt ekkor...

En is 1906-ban találkozam vele először — folytatja Kelen Józsefné —, gyermekes fiatalasszony volt, akinél az üldözöttek mindenkor menedéket találtak. Ebben az időben az elbukott orosz forradalom két menekültjét fogadta be lakásába, noha a család maga is szűkösben élt. A háború kitörésekor Bogdány Simon bevonult katonának, a fiatalasszony magára maradt, négy gyermekével. De az sem tartotta vissza attól, hogy 1918 novemberében az első között jelentkezzék az illegálisan megalakult Kommunista Magyarországi Pártjába. Ez a lépés kis híján feldúlta családi életét: az időközben hazatért férjével egymást érték a heves viták, míg végül a szocialdemokrata Bogdány Simon beletrődött, hogy feleségéből kommunista lett...

A Tanácsköztársaság kialakulásakor a lakóhelyén rendkívül népszerű asszonyt a hetedik kerületi tanács lakáselosztással foglalkozó osztályának élére választották, egyben a fővárosi, úgynevezett „500-as munkás tanács” tagja lett. Hadd mondok el egy jellemző példát szervezőkészségéről, bürokráciától nem ismerő munkamódszeréről. Bekopogott tanács irodájába egy munkásházaspár kérve: most, hogy proletárdiktatúra van, talán kaphatnának egy kis szobát. Bogdány „néni”, a kerület lakásainak, 24 éves gazdája, nyomom magával vitte a házaspárt egy üres lakásba, s ezzel meg is történt a kiutalás...

A Tanácsköztársaság bukásakor a kerület lakói, vállalva minden kockázatot,

mert szerették, elbújtatták a Bogdány családot. És ezután váratlanul, 1919 decemberében a tiszti különítményektől rémületben tartott pesti utcákon megjelent egy röpirat: „Itt vagyunk újra... Az eszme él és győzni fog! Ezt üzeni nektek a Kommunista Magyarországi Pártja” — hirdette az „impreszsum” szerint Bécsben nyomtatott röplap. Valójában azonban itt készült. Budapesten. Hárman írták: Bogdány Simonné, az események láttán kommunistává lett férje és Pór Dezső, a pozsonyi párttörténeli intézet ma már nyugalmazott vezetője. A döbbenetes hatású röpiratot egy ismerős nyomdással nyomatták ki, s a Bogdány család maga terjesztette: férj, feleség és a négy gyerek.

1920 januárjában a Prónay-különítményesek elfogták Bogdányét s nyolc napig kínozták a Gellért Szálló pincéjében. Nem a röpiratokról — a terrorizálás fel sem tételezték, hogy egyszerű munkásasszony képes lenne ilyesmit írni —, csupán a tanács lakáselosztásokért „fizettek” neki. Végül, mivel senki sem vallott ellene — a tárgyaláson nyolcnapos, márianosztrai fegyházbüntetésre ítélték.

A Bogdány család 1920 őszén a párt segítségével kijutott Bécsbe. Amikor meglátogattam őket, a négy gyermek mellett ott találtam egy idegen ötidikét is. Kérdeztem Bogdány nénit, mit keres itt az a kisfiú, hiszen a saját gyermekeinek is alig tud éltet adni. Nevetett és azt válaszolta: „Ahol négy gyerek éheznek, ott egy ötidik is elérkezhet valahogy”. Azután elmondta, hogy a kisfiú szüleit a terroristák megölték, ezért ő elhatározta: magához veszi, s felneveli — sajátjaként.

— 1922-ben a család Moszkvába költözött. Ettől a perctől kezdve a 37 éves Bogdány „néni” a magyar emigráció valóságos gondviselője lett... A második világháború kitörésekor a Kaukázus vidékére, Bakszán városba telepítették a családot. Bogdány nének, Matejka Március innen vonult be önkéntesnek a Vörös Hadseregbe... A helybeliek annyira megkedvelték az energikus, bátor asszonyt, aki még a kolhoz feloszlásunkkor fasisztákkal szembeállt, hogy a háború végén kérésre, maradón közöttük, beválasztják Bakszán város tanácsába. Ő azonban visszatért Moszkvába, s tíz év múltán, 1955-ben, Magyarországra...

Bogdány Simonné négy gyermeke anyja volt. 1903-ban, házasságkötése évében született első gyermeke: leánya, Rózsi.

Szamuely Tiborné így ír róla: A Gaillie Körben, a szocialista fiatalok között láthatam az ifjak egyik vezetőjét, Bogdány Rózsiat. Rövidre nyírt barna hajú, villámoló fekete szemű munkáslány! Túlül halottam először: az Internacionálét énekeltek.

— A 16 éves, harcoss Rózsi a Tanácsköztársaság alatt az ifjúsági mozgalomban dolgozott, nem sokkal a bukás után pedig Győr irányába menekült — emlékezik Lóránd Perencné, a Magyar Tudományos Akadémia nyugdíjosa. — Rövidesen azonban elfogták. A Zrínyi utcai főkapitányságon közös cellában találkoztam vele először... Másodszor, sok év múltán, Moszkvában találkoztam Rózsiával, együtt dolgoztunk, a Marx—Engels összes művei első szovjet kiadásának előkészítésében vettünk részt.

A Bogdány család Moszkvában, 1922-ben új taggal gyarapodott. Rózsi férjhez ment Matejka Jánoshoz.

Ez a házasság új, talán az eddigieknél is érdekesebb fe-

jezetet nyit a család regényes történetében. Főszereplője Matheika János újságíró, aki a fogolycsere-akció során ismerkedett meg Bogdány Rózsiával: együtt hagyták el az országot. Matheikát életfogytiglani büntetésből, tizenöt magyar hadifogoly ellenében váltotta ki a Szovjetunió. A váci forradalmár győgyulatan sebekkel érkezett Moszkvába, arcan és mellén a túlél, 1919 augusztusi kivégzés golyójának nyomával. A váci

Matheika János (M. Március apja) a Váci Újság ifjú szerkesztője

direktórium tagja csodával határos módon menekült meg a haláltól: tizedmagával végzett ki, a sortűztől lerogyott, aztán — mint később elbeszélte — még érezte a kegyelemelőzés ítését a fején, majd elvesztette eszméletét. Hajnalban, mielőtt az elhantolók megjelentek volna, a hűvös szélrel magához tért, kiszabadította magát a holttestek alól, a közeli forráshoz küszött, beköthötte sebeit az ingéből szakított csikkokkal s elvászorgott a menyasszonyához. Maradék erejét összeszedve, bezörgött az ablakon, azután ájultan esett össze. Amikor magához tért, bent a lakásban, ágyon feküdt. Mellette már fegyveres ör állt...

A fogolycsere révén a Szovjetunióba jutva, Kun Béla ajánlatával a Marx—Engels Intézetbe került. Itt az új olvasóterem szervezője-vezetője lett, később a Kommintern könyvtárát igazgatta, majd a Bibliográfiái Intézet, a Gorkij Világírói Intézet igazgatóhelyettese volt, s eközben dolgozott a moszkvai Proletár Irók Szövetségében, az Illés Béla vezette Forradalmi Irók Nemzeti Szövetségében, részt vett a „Világíródalom” című lap és a Magyar Forradalmi Költészet címmel Moszkvában megjelent antológia szerkesztésében, s Majakovszkijt fordította magyarra.

1925-ben, a moszkvai magyar emigráció talán első „gyermekeként” megszületett Matheika János és Bogdány Rózsi fia — Március. A nevet apjától kapta, aki gyakran emlegette: „Jön majd új március...”. S hogy fia született — még február ötödikén is — egy lelkes-hőbortos ötlettel a Március nevet adta neki, e névben összefoglalta egyben a Bogdány család harcos életét.

Matheika János reményétjósolatát az új március eljöttéről, fia, Március váltotta be: 1945-ben, a Vörös Hadsereg önkénteseként, a II. Ukrán fronttal az első között lépett át Magyarországra határát.

— 17 esztendő voltam, amikor 1942-ben jelentkeztem a Vörös Hadseregbe — mondja dr. Matejka Március, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem gazdaságföldrajzi tanszékének docense.

Dr. Matejka Március

— Híradós katona lettem. Harcoltam a Kaukázusban, Belorussziában, majd miután megpillantottam sosem látott magyar hazámat, tolmácsként dolgoztam a hadseregben. Emlékszem, egy hideg februári napon Kóbányán odalépett hozzám egy ember és csodálkozva megkérdezte: „Hallom, szovjet katona létére magyarul beszél, talán csak nem magyar?” „De, igen, az vagyok — büszkélkedtem — Matejka Március a nevem.” Nagyon nézett erre az idegen és elmondta, ismert ő egy ilyen vezetőknévű újságírót Vácra, Jánosnak hívták. „De hiszen ez az apám...” — kiáltottam a felfedezés örömevel. Nyomban szabadságot kértem és sietve elutaztam Váczra, Korán elveszett apám emléke nyomába. Mint megtudtam, Vácott híre futott: jön a Vörös Hadsereg, élén Matheika tábornok. De a „nagy Matheika helyett csak a fia, nem is tábornok, csupán törzsrájk tóppant be a városba, ahol ma utca és egy munkásör zászlóalj hirdeti apja nevét...

— 1949-ben visszatértem Moszkvába, leszereltem, majd miután elvégeztem a moszkvai Pedagógiai Főiskolát, 1955 októberében szeretett nagyanyámmal, s kis családommal végképp — hazatértem.

MESZÖLY GÁBOR

Matejka Március, a szovjet hadsereg egyenruhájában. (Szabadságon készült fénykép Bogdány Rózsiával és Bogdány néniével)

Korszerűbb FELVÉTELI

Már idén bevezetik!

Korszerűsítési javaslatunkat a Művelődésügyi Minisztérium jóváhagyta, a felvételi előkészítő bizottság hozzáfogott az új felvételi részletes kimunkálásához.

Egyetemi felvételeink módszerében az egyik új elem, hogy programozott a vizsga, a hagyományos felvételi rendszerre épül. Hasonlóan az eddigi vizsgákhoz, a pályázók két felvételi tárgyból tesznek írásbeli vizsgát is.

Új a rendszerünkben viszont, hogy a nagy átfogó, összefoglaló feladat után, rövid tömör válaszokat kívánó feladatokat kapnak a vizsgázók. E feladatok szoros kapcsolatban vannak a „nagy” feladattal, annak rész kérdései. Így a felvételi bizottság nem feleltet, hanem a problémát mélyen részletező pályamunkákat bírál felül.

A vizsgázók feladatát megkönnyíti, hogy előtűk van az első feladat másolata a részfeladatok kidolgozásához, és ha nem tud elindulni, vagy bizonyos ponton elakad a válaszadásban, igénybe veheti a vizsgalapon elhelyezett segédinformációkat, amelyek bár pontlevonással járnak, jelentős segítséget nyújtanak.

Felvételi rendszerünk másik új vonása, hogy a pályázók írásbeli vizsga keretén belül számot adhatnak szakmai érdekldésükről, alkalmasságükről, tehetségükről, logikai készségükről, sőt magatartásükről is.

A rátermettségi tesztet a tárgyi írásbeli utáni rövid szünettel írják.

Az eddigi felvételi vizsgákon ugyanis az előbbieket eldöntése szubjektív ítéleteken alapul, így sokkal nagyobb torzítások voltak lehetségeik.

A szóbeli vizsgák súlya csökkent. A tantárgyi felkészültség itt háttérbe kerül, és inkább a szakmai rátermettség és a pályázó személyi adottságait igyekeznek a felvételi bizottságok felderíteni.

Szóbeli vizsgát csak a társadalomtudományokból kell tenni. Az új felvételi rendszerben kétlépcsős megoldást alkalmazunk: azokat a pályázókat, akik írásbeli vizsgán nem érték el a bizonyos minimumot — nem hívjuk szóbelizni.

Ezzel nemcsak főlölges munkától szabadulnak meg a vizsgabizottságok, de módot nyújt arra is, hogy a szóbelizők közül nagyobb

időráfordítással, így lelkiismeretesebben választhasson. A vizsgák értékelése továbbra is változatlan. A jelölt maximum 10 pontot hozhat, és annyit szerezhet nálunk is.

Új felvételi rendszerünk bevezetésére alapot ad az idei tanévre kísérleti jelleggel rendezett felvételi vizsga, amelyen reprezentatív mintavétel során kijelölt, és programozott felvétel önként vállalkozó pályázók vett részt.

A 89-ből 46 fő nem érte el a minimális pontszámot. A hagyományos vizsgán ugyanaz a 89 fő között 36 maradt a minimális pontok alatt.

A 89 fő közül 38-an már idén nálunk tanulnak, 12-en pedig katonai előfelvettek.

A 38 elsőéves hallgatóval a felvételi előkészítő bizottság beszélgetett a klubban. A diákok csaknem egyöntetű véleménye szerint az új felvételi

3 napos megbeszélés

Egyetemünk KISZ-végre-

hajtóbizottsága január 28-tól háromnapos tanácskozást tartott Zsiroshygen. A tanácskozások napirendjén igen sok téma szerepelt. Jövőhagyták a VB féléves munkatervét, amelyben többek között megterjesztésre kerülnek hazánk felszabadulásának 25. éves jubileumi ünnepségei, az országos TDK előkészületei, a kollégiumok, a Lenin-centenárium stb. A munkaterv kiegészítése és elfogadása után került sor a KISZ-bizottság és a VB munkamódszerének elemzésére és vitájára.

A hozzászólók kifejtették, hogy a tagság nem ismeri eléggé a VB munkáját, nem mindig érződik a tesztület vezető szerepe. Ezért szükségesnek tartják, hogy a VB határozatainak végrehajtását jobban ellenőrizzék, alaposabban legyen az elhangzott viták ismertetése legalább a karok felé.

Másnap a vezetőképzésről tárgyaltak a részt vevők. A KISZ-vezetőképés céljaként a mozgalomban már vezető szerepet játszóknak további képzését és az új funkcionáriusok felkészítését jelölték meg.

Végül egyéves időtartamban, az alapszerző vezetők kötelező részvételében állapodtak meg. A vezetőképzés már az új félévben beindul, a VB ellen-

írásbeli része nehezebb, de objektívabbnak érezték, s inkább lényegre törönek. Igazi értékelést természetesen csak a félévi vizsgák eredményeinek ismeretében adhatunk a 38 kísérleti hallgatóról.

A kísérleti felvételi előkészítő bizottság vezetője dr. Benedeczki Jánosné elmondta, hogy természetesen nem a felvételi vizsga megnehezítése, hanem a kiválasztás realitása tétele a cél, vagyis minél kevesebb legyen azok száma, akik a felvételi rendszer rostáján átkerülve végigbucdcsolják évfolyamaikat, és rossz szakemberekként dolgozva, jobb képességük helyét foglalják el.

Reméljük, hogy az idén — csak a nappali tagozaton — bevezetésre kerülő új felvételi vizsga valóban a helyesebb kiválasztást segíti elő.

Halász Géza

örzése és koordinációja mellett.

A rendszer kidolgozásával a képzés első félévénél vezetésével Nagy Sándort bízták meg.

A klub munkájának értékelése során többen dicsérték az ott dolgozók jó munkáját. A klub szervezeti felépítésével kapcsolatos problémákban a VB a következőképpen foglalt állást: a klub elnökének személyt a VB hagyja jóvá, a titkárt pedig személyre szóló javaslat alapján a VB nevezi ki.

A szakkollégium indulásának és működésének tervezetét pénteken vitatták meg. A vitán részt vett dr. Chikán Attila is.

A szakkollégium március 1-én kezdi meg munkáját. A jelenlegi másodévesek közül körülbelül huszan lesznek alapí.ótagok.

Mint minden új kezdeményezésnél, az első részt vevők és kiválasztásuk módja látszik legnehezebbnek. A VB javaslatot tett a felvételi bizottság összetételére. A II. évfolyam hallgatói már kezükben tartják a szakkollégiumba jelentkezés feltételeinek ismertetését. A felvételi vizsga személyes beszélgetésből fog állni.

A megbeszéléseken részt vettek egyetemünk pártszervezőinek, valamint a KISZ budapesti és központi bizottsága képviselői is.

—kk—

A munkás- és parasztszármazású egyetemi hallgatók tanulása

Néhány javaslat

Azok a ma már értelmiségieké vált munkás- és parasztiatiatok — köztük e sorok írója is — akik a negyvenes években életük egyik fontos célkitűzésének tekintették, hogy a Horthy-fasizmus viszonyai között is minél több munkás- és parasztiatiatiati egyetemre és főiskolára való kerülésüket elősegítsék, és tanulási feltételeit biztosítsák, nem gondolták volna, hogy felszabadulásunk 25. évfordulóján is komoly problémát jelent tanulási, hogy még nem ki-elegítő arányuk a felsőoktatásban, és számarányuk az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat.

Sokan elemzték ennek okait, keresték a kiutat ebből a helyzetből. Nem véletlen. A probléma egész társadalmi fejlődésünkkel érinti, megoldása pedig rendkívül összetett feladat.

A kérdéssel pusztán egy vonatkozásban szeretnék foglalkozni: mit tehetünk ma a felsőoktatási intézmények, köztük egyetemünk is, a probléma megoldása érdekében?

A helyzet értékelése nélkül a tényleges lehetőségekre támaszkodva, szeretnék — csak kiindulásul — néhány javaslatot felvetni.

Az első javaslat a szemléletmód megváltoztatásához kapcsolódik. Sokan még ma is azzal térnek ki a problémára, hogy az oktatás és nevelés objektívítását hangsúlyozzák, amin azt értik, hogy mindenki egyformán kell foglalkozni, és nincs is szükség semmiféle különleges munkára. Valójában rendkívül problematikus objektívításról van itt szó, és inkább a objektívításnak lehet ezt a nézetet tekinteni.

Mert, mi csoda objektívítás az, amikor mindenki tudja, hogy nagy színvonalkülönbségek vannak az azonos típusú középiskolák között, és az is nyilvánvaló, hogy az egyetemi tanulmányok szempontjából jelentős eltérések vannak a különböző típusok között. Ha a helyzetet a maga tényleges mivoltában vizsgáljuk, szükség szerűen felvetődik a kérdés: vajon a legjobbak iskoláiban (pl. a gyakorló iskolákban) nagy számban található-e munkás- és parasztszármazású hallgató? Vajon a tagozatos osztályokat ott kezdték-e szervezni, a legkorszerűbb módszereket ott kezdték-e al-

kalmazni, ahol sok a munkás- és parasztszármazású tanuló? Szükség szerint felvetődik, hogy vajon ilyen körülmények között objektív-e az a magatartás, amely az egyenlőséget hangsúlyozza?

Ha a tényleges helyzetből indulunk ki, azt kell megvizsgálni, mit tehetünk ilyen körülmények között? A lehetségesek közül első javaslatként pusztán egyet szeretnék kiemelni.

Véleményünk szerint sokat segítene, ha átalakítanánk az elsőéves tankönyvek, jegyzetek struktúráját. Ennek az átalakításnak az lenne a lényege, hogy a tananyagok két részre tagolódnának. Az egyik rész a szigorú értelemben vett egyetemi anyagot tartalmazná (kiiktatva mindenféle középiskolai, vagy éppen közhelyszéri anyagot), a másik rész pedig azokat a középiskolai ismereteket foglalná össze, amelyekre az egyetemi anyag épül, amelyek az egyetemi anyag megértését teszik lehetővé.

E második rész nem valamilyen szisztematikus összeállított anyag lenne, hanem lábjegyzetszerűen, számokkal jelölten tartalmazná azokat az ismereteket, amelyekre a hallgatóknak középiskolai tanulmányaihoz kell támaszkodnia.

E feladat megoldása természetesen nem könnyű (hiszen minden tantárgy területén el kellene végezni az elemzést), de megérné a fáradságot, mert a hátrányos helyzetben levő tanulók együtt tudnának haladni a többiekkel, és hamar behoznák lemaradásukat. Véleményünk szerint e két részre tagolásnak az az előnye is meg lenne, hogy a szoros értelemben vett egyetemi tananyag — a jelenlegi tankönyvekkel összehasonlítva — jelentős mértékben lecsökkenne.

A probléma megoldását segítő második javaslatként azt szeretnék felvetni, hogy komoly tudományos pedagógiai, szociológiai vizsgálatot kellene végezni az elsőéves hallgatók között.

E vizsgálat során nemcsak az adott tényleges életkörülményeket kellene feltérképezni, hanem a középiskolai tanulmányi időszak adatait is: milyen körülmények közt végezték munkájukat, milyen volt az iskola színvonal, mi-

ilyen eredményt értek el, milyen körülmények között tanultak az iskola kiemelkedő tanulói.

Ennek a szociológiai vizsgálatnak az lenne a célja, hogy ne hozzávetőlegesen, ne általánosságban, hanem pontosan lehessen kidolgozni a segítség módját. Ha például kiderül, hogy valaki olyan középiskolából jött, ahol csak nagyon keveset sajátíthattak el valamely egyetemi tantárgy megértéséhez szükséges anyagból, arra kell törekedni, hogy ebből kapjon segítséget. Ha megállapított nyer, hogy olyan anyagi és lakáskörülmények között tanult, amely objektív akadályozza a munkát, ezt kell megjavítani, vagy legalább a többiekkel egyszintre hozni. Esősorban a társadalomnak kell vállalnia ezért az áldozatot, hiszen a társadalmi igazságosságnak elemi feltétele, hogy ha objektív nehézségek miatt valamely tanulónak pl. gyenge orosz tanulási lehetőséget tudott biztosítani, akkor csak úgy lépjen fel követelésekkel, ha a teljesítéshez is biztosítja a segítséget. Addig, amíg komoly pedagógiai, szociológiai felmérést nem végzünk, csak általánosságban tudjuk kidolgozni a segítség módját, túlzósszerűen közelíthetünk a probléma megoldásához. Természetesen tudományos szociológiai vizsgálatot kell végezni.

Ehhez kapcsolódik a harmadik javaslat: a korszerű, modern pedagógiai alkalmazásának kikülvitelhetetősége. Ha valahol, akkor ennek a kérdésnek a megoldása területén alkalmazása létfontosságú. Itt nem divatról van szó, hanem olyan előnyökről, amelyet jelenleg semmi más nem tud biztosítani.

A hazai és a nemzetközi tapasztalatok egyaránt azt bizonyítják, hogy alkalmazhatók olyan pedagógiai módszerek, amelyek figyelmbe veszik a hallgatók előképzettségét, tudását és képességeit, és ugyanakkor biztosítani tudják, hogy mindenki optimális eredményt érjen el.

Vannak olyan módszerek, amelyek megszüntetik a túlterhelést, egy adott tananyag elsajátítását az eddigi időtartam 60—70 százalékára csökkentik le. Úgy gondoljuk, ha semmi más, ez a körülmény is a korszerű pedagógia felé kell, hogy fordítsa figyelmünket és meg kell kezdeni ennek mielőbbi széles körű alkalmazását. Szeretnénk végül kiemelni, hogy véleményünk szerint a munkás- és parasztszármazású hallgatók tanulásiának

biztosítása érdekében változtatást kell végrehajtani az ösztöndíj-rendszerben. Az a meggyőződésünk, hogy az ösztöndíjak elosztását a pedagógiai szempontoknak kell elsősorban alárendelni. Messzemenően nem azt jelenti ez, hogy figyelmen kívül hagyjuk a tanulmányi követelményeket. Ellenkezőleg: ezek teljesítésének optimális biztosítása a célnk, de ennek is megvannak a követelményei. Optimális eredményt csak akkor várhatunk, ha az ösztöndíjak a tényleges egyenlő feltételek, egyenlő körülmények megteremtését segítik elő.

Hangsúlyozni szeretnénk, hogy e néhány javaslattal pusztán a kiindulást szerettem volna körvonalazni. Egyetemünkön e probléma megoldása érdekében eddig is jelentős munka folyt, és a különböző elsőéves csoportokban (pl. a 16-os csoportban) komoly eredményeket értek el. Ezeket az eredményeket meg kellene ismertetni, fő feladatnak azonban azt tekintjük, hogy a kérdés megoldásához átfogóan, valamennyi hallgatót érintően fogjunk hozzá.

Dr. BALÁZS BÉLA
docens

Vajon mit írjak? — Foto: Kádár

Az Országos TDK

1970. március
23—24—25-én rendezti

egyetemünk a IX. Országos Tudományos Diákköri Konferencia (OTDK) Közgazdaságtudományi és Marxizmus-Leninizmus szekciójának ülését. Hazánk felszabadulásának 25. évfordulóját és Lenin születésének 100. évfordulóját ünnepeljük. Ez a két dátum arra kötelez bennünket, hogy az elmúlt éveknek is színvonalasabban, szervezettebben adjunk számot tudományos munkánkról. Ez a feladat a szervező bizottságra is nagy felelősséget rótt. Móczár József, a Nép gazdálkodás Tervezése tanszék gyakorlóka a következőket mondotta az előkészítő ülésen: „Az első körlevélre (amelyben felhívták közöltünk az OTDK-n való részvétellel) 40 intézmény 270 dolgozattal jelentkezett.

A vizsgaidőszak kezdetétől a vizsgaidőszak kezdetéig 160 dolgozat érkezett be.

A munkákat a Művelődésiügyi Minisztérium és az MKKE szervezőbizottsága egyes tagjaiból alakult zsűri rendelkezésére bocsátottuk. Az eddigi gyakorlat tanúsága szerint az elbírálás egyetemesen nagy problémát jelentett. Az egységes gondolat először a debreceni konferencián vetődött fel és ebben az évben már korszerűsödött az elbírálás. A fő szempontok a következők:

- A téma jellege, elméleti és gyakorlati jelentősége, felhasználhatósága.
- A dolgozat szerkesztése, stílusa.
- A kapcsolódó irodalom ismerete és felhasználása.
- Az alkalmazott kutatási módszer bírálata.
- Az eredmények értékelése.

Az elérhető maximális pontszám 28. Ennek alapján a konferenciára a beérkezett dolgozatok közül 90-et választunk ki.

A színvonal feltehetően emelkedni fog, a bírálat megalkalmazhatóbb és körültekintőbb lesz. Az értékelés szöveges kiegészítéssel minden hallgató megkapja és így saját maga is lemérheti dolgozatának hibáit és érényeit.

Örvedetes, egyetemünk szempontjából,

hogy a résztvevők többségét mi adjuk. Sajnálatos, hogy a marxizmus-leninizmus tárgyköréből elenyészően kevés munka született.

A beérkezett dolgozatok alapján ki kell emelni a Nép gazdálkodás Tervezése tanszékét, ugyanis a közgazdaságtudományi tárgyi dolgozatok egy negyedét terv-matosságok képzítették.

(Reménykedve tekintünk az utód népgazdasági tervező-elemző szak felé.) Az Ipar-gazdálkodás és az Üzemszervezés tanszékére is sok dolgozatot adott le. A politikai gazdaságtan tanszékéről az elmúlt évben sok dolgozat érkezett, az idén egy sem. Reméljük, hogy a kerakasztat-konferencia értelmében a második félévben megkezdik az „alapozást” az elsőévesekkel. A jövőben a többi tanszék sokkal nagyobb arányú bekapcsolódását várjuk. Az OTDK-n a nyelvi szekció is szerepel. Az ülésekre a szocialista országokból vendégeket várunk. A szekcióüléseket vidéki és

budapesti egyetemek tanárai fogják vezetni. Szóljunk a díjakról is. A többi egyetemen az OTDK-t házi verseny előzte meg, a helyezetteket a miénkhez hasonlóan díjazták.

Az országos konferencia helyezettjei egységesen 1500,— Ft pénzjutalomban részesülnek. Egyetemünk nem rendezett házi versenyt, de a dolgozókat mi is díjaztuk, differenciáltan.

A Szervező Bizottság kéri és elvárja, hogy az egyetem oktatói és hallgatói aktívan vegyenek részt a konferencián. A többi egyetem képviselőit is szívesen látjuk.

Kazár Péter

Mazsola 2 + 1

A dec. 29-i matekvizsga (1. évf.) a város különböző pontjain került lebonyolításra. A jogi egyetemre vezényelt csoportokat fűtellen nem várta. Mit lehetett tenni? Mindenki fokozta a munkatempót. Ez is egy módszer.

A gazdaságföldrajzból kiadott stencil részletesen tartalmazza a tankönyvből kijelölt kötelező irodalmat, a végem feltüntetve, hogy ez „összesen 435 oldal”.

Akárhányszor számolom végig, nekem mindig 540 oldal körül jön ki. Ez azt jelenti, hogy nem kellett volna mindent elolvasni???

Pg. utóvizsga előtt: — Mi lesz, ha megint meghúznak?

— Legfeljebb elmegyek nemzeti jövedelmet termelni... — mor

Koncentráció általános statisztikából

Február 5-én kezdődik, és 28-an ér majd véget a statisztika koncentrált oktatása. Nyolcvan jelentkezővel először ez évben, indítja a tanszék.

A heti hat órás foglalkozások témái a következők lesznek: Statisztikai sorok, táblák, viszonyszámok; a reprezentatív megfigyelés elméleti kérdései, alkalmazása a mezőgazdasági statisztikában; trendszámítás; korrelációszámítás; index-számítás; standardizálás; a statisztika és a valószínűség számítás kapcsolata; a felsorolt főbb témakörök előadását hangsúlyozva hallgatják a résztvevők.

A magnetofontekerceteket kiscsoportos, közös foglalkozásokon, tanári felügyelettel hallgatják. Ez a forma — emelik ki az oktatás szervezői, Szarvas Beatrix és Besenyey Lajos tanársegédek — lehetőséget ad a menet közben felmerülő problémák, vitás kérdések azonnali tisztázására, amelyek egyben az

előadás esetleges didaktikai hiányosságait is jelzik.

A magnetofon előadások új vonást képviselnek az általános statisztikai oktatásban. Az adott elvi kérdések tárgyalását ugyanis azonnal követi azok szakági vetületeinek ismertetése.

A magnetofonon rögzített anyagok egyben megteremtik az alapját egy jövőben megvalósítandó audiovizuális laboratóriumnak. Ennek előnye, hogy egy tetszés szerinti időben igénybe vehető gépi konzultációt és korrepetálást biztosít. Segítené az esti, levelező és kihelyezett tagozat hallgatóinak felkészülését, nappali hallgatók pedig egyéni tanulási ütemükhez igazodva kölcsönözhetnek a tananyagból, majd a résztvevők. Az önálló, átfogó feladatok kidolgozásával is elmélyítik majd a résztvevők. Az önállóan feldolgozandó feladatok megoldásának elsőrendű célja, hogy a hallgató maga találja meg — konkrét utasítások nélkül — az adott jelenség vizsgálatára alkalmas módszereket, ezzel is fejlesztve közgazdasági elemzőképességét. A sok mechanikus szá-

Külön kérdés- és példagyűjtemény készült, amely a számítási módszerek és eljárások begyakorlását van hivatva elősegíteni. A kb. 100—120 tetszjellelű kérdés és ugyanennyi példa mintegy fele kötelezően előírt, a többi pedig ajánlott gyakorló anyag.

A hangszalagok nem csupán a helyes, számszerű eredményt rögzítik, hanem a megoldások általános módszertani elveit, illetve a problematikus részeknél segítséget is adnak.

A tanult gyakorlati felhasználását teljes zárthelyi kollektív megoldásával és önálló, átfogó feladatok kidolgozásával is elmélyítik majd a résztvevők. Az önállóan feldolgozandó feladatok megoldásának elsőrendű célja, hogy a hallgató maga találja meg — konkrét utasítások nélkül — az adott jelenség vizsgálatára alkalmas módszereket, ezzel is fejlesztve közgazdasági elemzőképességét. A sok mechanikus szá-

molást számítógépek használatával igyekeznek kiküszöbölni, melyek kezelésére a hallgatókat szintén felkészítik.

A koncentráció elfogadásának feltételeit a tanszék az alábbiakban határozta meg:

— rendszeres részvétel a közös foglalkozásokon,

— az előírt felkészülési ütem betartása, s ezzel összhangban, a kiadott előadásokhoz kapcsolódó kérdések és példák folyamatos, önálló megoldása,

— a zárthelyi kollektív elfogadható szintű megoldása önállóan,

— az átfogó, elemző példa megoldása és határidőre történő beadása.

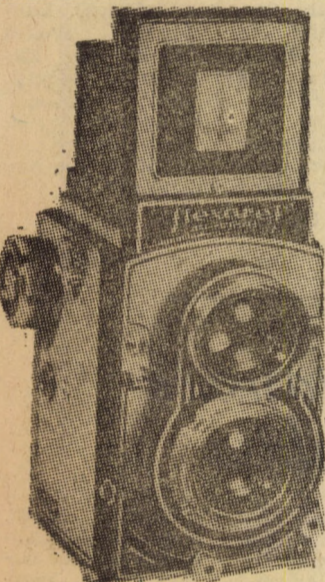
A tanszék és a hallgatók egyaránt sok reményt fűznek az első statisztika-koncentrációhoz. Az oktatók munkájuk könnyítését, a diákok pedig a statisztikának a „nehéz” tárgyak sorából való törlését várják a következő félévben.

Morál, vagy Wertheim-zár?

Furcsa dolgok történnek Mennyit is ér az egyetemista morál? Nem valószínű, hogy külsők a tettesek A 706-os szoba „titka” — Kémkörúton a Kinizsi utcában

Lopnak a Kinizsi utcában, az új kollégiumban — hallottuk innen is, onnan is. Hittük is, meg nem is. Bizonyára egy-két apróság miatt ágálnak — gondoltuk —, s próbáltunk napirendre térni a hírek felett. A múltkoriban azonban kétségbeesetten állított be fotósunk, Kulcsár József a szerkesztőségbe:

— Ellopták a szobából a szerkesztőség Flexaret gépét! Már a rendőrségnek is jelentettem, de nincs meg a tettes!

Hú, ennek fele sem tréfa, gondoltuk, s kezdtük szorgalmasan gyűjteni a panaszokat.

Szinte minden hatodik-hetedik Kinizsi utcai kollégistának szeptember óta elloptak valamijét!

Loptak készpénzt, aranygyűrűket, orkáncabátot, pulóvereket garmadával, férfi és női fehérneműket, harisnyákat, zoknikat, anorák kabátokat, táskákat, pizzamát, s még ki tudná megmondani, mi mindent?

Az eddig ellopott tárgyak értéke lassan már sok ezer forint felett jár!...

Legelőször is Kalocsai Mihály gondnokot kerestük fel. Tud-e a lopásokról?

— Igen. Szinte hihetetlennek tűnik előttem, hogy egyetemisták között ilyesmi előfordulhat. De sajnos, igaz. Az eseteket jelentettük a rendőrségnek. Úgy érzem, nem veszik komolyan a történeteket.

Eleinte arra gondoltunk, hogy talán a még mindig itt dolgozó építőmunkások lehetnek — veszi át a szót Taschner Lajosné, gondnokhelyettes. — De néhány jel arra mutatott, hogy nem valószínű. A múltkoriban például felháborodva és megütközve hívták ki a fal mellé az építők. Jöjjenek, nézzem meg, miket dobnak ki a leánykollégium ablakából.

Az utóbbi időben többször jártam a kollégiumban. Egyetlen egyszer sem kérdezték a portán, ki vagyok, hová igyekszem. Mehettem jobbra, a lányok, balra, a fiúk épülete felé... Egyik alkalommal ott lakó fotósunkkal voltam. Éppen egyik távozó fiú hallgató rakta le kulcsát a porta ablakába. Megnéztem a számát: a 706-os szoba kulcsa volt. Összeszehlőtöltöttem a fotósunk II. emeleti saját kulcsával: ugyanolyannak tűnt. Megkértem a gondnokot, jöjjön fel velünk a VII. emeletre. Jött. Kipróbáltuk a kulcsot. Szegény varázsszáva nem tárulhatott volna simáiban. Nyitva a szoba. Senki otthon. Vihettünk volna, amit csak akarunk. Táskarádió, ruhaneműk, értéktárgyak, minden. Lefotóztuk a szobát. Bizonyosság. A gondnok a tanú, hogy nem vittünk semmit sem magunkkal...
De mások igen!
Az egyik károsult a sok közül Láng Zoltán IV. éves, agrár szakos hallgató. A közelmúltban az egyetemi csoport tagjaként szobátársával együtt Jugoszláviában járt. Valaki ezt tudhatta, mert mire hazajöttek, bezárt szekrényüket felfeszítve találták és 4 db ingpulóverének, valamint

kötöttkabátjának hült helye volt. Jelentették a rendőrségnek. Egyelőre eredménytelenül...

A kollégium társigazgatói: Dr. Marczell Jenő és Dr. Bakonyi Imre. Bakonyi elvtársat vagy 10—12 alkalommal kerestem a kollégiumban és a külker tanszéken. Üzenetet is hagytam. Nem volt szerencsém. Marczell elvtárs nem szívesen nyilatkozott a történetekről. Mindenképp előrebocsátotta, hogy a lopások száma szerinte náluk semmiivel sem több, mint a Makarenkó vagy a Veres Pálné utcai kollégiumokban, vagy akár más diákszallásokon.

— Ugyanakkor — tette hozzá — nálunk az építőipar félig befejezett munkájával, a kisegítő személyzet hiánya és egyéb súlyos problémák folytán sokkal nagyobb nehézségekkel kell megküzdenünk, mint a többi kollégiumoknak...

— S ami a legszomorúbb — folytatta Marczell elvtárs —, hogy a legilletékesebbek, a diákok sem segítenek kellően. Sőt, mi biztosak vagyunk benne, hogy nem az építőmunkások lopnak, hanem néhány hallgató az ő jelenlétüket használja fel a bűncselekményekre. S a többi kollégistában nincs még meg az az egészséges összefogás, éberség, amely meggátolhatná azt a nehézséget a bűnözésben. Tudjuk, hogy a kulcsok — a nagyipar sorozattermékei — zömrel egyformák. Erre már tervezéskor is gondolni kellett volna! De ha ezt elmulasztották, hát legalább most kellene az egyetemnek a zsebébe nyúlni. Az új Wertheim-zárak nem kerülnének többé 10—15 ezer forintnál...
És mit szól a Diákbizottság?
Németh Mária III. éves, belker szakos hallgatót, a kereskedelmi kari diákbizottság titkárait szobájában találtuk.
— Tudtok a lopásokról?
— Igen. A DB már tárgyalta a történeteket. Az a véleményünk, hogy belső lakók lehetnek a tettesek. De olyan

laza a kollégiumban az ellenőrzés, hogy tehetetlenül állunk a történetek előtt. A portán bárki bejőhet, egyik portás újabb, gyakorlatlanabb, mint a másik. Javasoltuk, hogy minden lakó kapjon kollégiumi belépőt, s azzal engedjenek be bárkit. Elkészítettük a belépőket. Mindössze két napig kérték... Megvizsgáltuk az építők bejelentését is azoknak a bizonyos dolgoknak a kidobálásával kapcsolatban. Megállapítottuk, hogy a VII. emeletről történt, de nem tudtuk senkire rábizonyítani. Mindenesetre figyelmeztettük az összes emeleti lakót... A „szállodai” lehetőségekre, a nagyobb önállóságra — sajnos — hallgatóink még túlságosan éretlenek, felelőtlenek. És könnyelműek. Amíg tőlük is nem lopnak valamit, nem veszik komolyan a történeteket. És mások sem. Hiszen köztudott, hogy a szobák kulcsai zömmel azonosak. Sürgettünk új zárat. Nem kaptunk. Állítólag anyagi okokból. Ugyanakkor hallottuk, hogy a közeli napokban minden szobába rézkarkokat akarnak vásárolni...

A következő állomás a IX. kerületi rendőrkapitányság lett volna. Illetve volt is.

A nyilatkozatkérés azonban annyi formalitással, engedélyeztetési szabállyal jár — ami miatt a cikk eddig is sokat késett —, hogy az időben való megjelenés érdekében utóbb ettől eltekintettünk. Tehettük ezt annál is inkább, miután eredmény (vagyis a tettesek) még a megkésített megjelenés időpontjáig sincs.

A kollégiumban történtek önmagukért beszélnek. És mégis mindez érthetetlen. Mint ahogy még sok minden egyéb. Például az, hogy miért ilyen alacsony szintű az egyetemi hallgatók öntudata? Eddig a többi kollégiumokban a 6—8 ágyas „tömegszállásokra” passzokdakt, s ágáltak a jobbért. Most végre megkapták. Újat, korszerűt, elegánsat, kényelmeset. Kétágyas szobákkal, ideális tanulási és lakási lehetőséggel.

És most néhányán rúgól visszaélnek vele. A többiek pedig — károsultak és „még szerencsésekk” — közönyösen szemlélik a lealacsonyító történeteket. Cinkos némasággal...

PONGRÁCZ GYÖRGY

kertelensége kihat a további tanulmányokra. A szakosítás azonban nem döntő tényező.

A tavalyi tapasztalatok alapján a vélemények eltérőek, sok általános vonással.

A hallgatók szerint: „A nyelvi koncentráció fontos és elengedhetetlen.” A politikai gazdaságtan, filozófia, gazdaságtörténet stb. eredményessége vitatható. A negatívum befolyásoló tényezők közül csak néhány: tanárihiány, teherhiány, túl nagy létszámú csoportok, emiatt a felkészülés gyakran nem megfelelő ellenőrzése.

Jogosan tehetjük fel tehát a kérdést: Mi lesz ebben a félévben, amikor két évfolyam koncentrált?

Legyünk optimisták. Ne abszolutizáljuk a tavalyi próbát. E tanulságokra már lehet építeni. Kérdés azonban: lényeges változások várhatók-e?

Véleményem szerint: A koncentrált oktatásnak a fent említett tárgyak esetében a TDK mechanizmusát kellene átvennie összefoglaló dolgozatokkal.

Így sikerülhet csak akár az a minimális célkitűzés is például, hogy egy első éves egyetemista már a II. félévtől tudja: hogyan is kell hozzáfogni egy megadott téma feldolgozásához?

Berencsy Judit

Nemcsak aludni járunk...

Mindeképpen kolozsba menj, csak ott érdekes lakni!

Egyetemista ismerősöm tanácsát teljesen természetesen találtam. És annak találok most is, bár a félév során gazdagodtunk néhány tapasztalattal.

Az alábbiakban szeretném elmondani kollégiumi szobaközösségünk rövid történetét. Ez csak egy a számtalanból. De tudom, hogy nemcsak nálunk volt ilyen helyzet.

A kollégium egyszerű tállalmány. Legyünk akár hányan, a mi szobánk is remek társaság lesz. Alakítjuk egymás természetét, izlését, elveit, lesznek szenvedélyes vitáink. Egyszerűen: nemcsak aludni járunk a kolozsba.

Kezdetben nem volt semmi hiba. Megtanultuk a neveket, elmondtuk (már aki elképzeléseinket a kollégiumi életre. Átrendeztük a szobát, bútorokat szereztünk, beosztottuk a takarítást. Még néhány közös vonás, néhány közös probléma és kész a közösség.

Ha csak ideig ismerném a szoba történetét, rettentően irigyelném magam.

A költöződés híre decemberben azonban egészen más helyzetet talált. Mikor megtudtuk, hogy kétszemélyes szobákba megyünk, az egész kollégium egy méhkaszhoz vált hasonlónak. „Végre nyugodtan tanulhatunk, nem

fogjuk zavarni egymást!” Keringték olyan hírek is, hogy azok az epedve várt kétszemélyes szobák elég szűkösek, kopárak és sötétek. Mindezt rémhírnek minősült. Almainkban olyan lakályosok lettek, mint a Kinizsi-beli szobák. De hagyjuk az „új kolozs”.

Összel valamelyikünk még azt mondta, el sem tudja képzelni, hogy másodiktól más-más kollégiumban lakunk majd, hogy nem leszünk szobatársak. Decemberben már mindenki rendelkezett ennyi képzelőerővel. Közösségünk felbomlott. Vitáinkból kinyilatkoztatások vagy pletykák lettek. A tanulási ürügyén kitértünk minden közös cselekvés elől, kezdtünk diákszallót játszani. Szó sem lehetett már egymás természetének, izlésének, elveinek formálásáról.

Úgy éreztük, zavarjuk egymást. Pedig sokszor próbáltuk újból összehozni a társaságot. De nem tudtuk megakadályozni, hogy egyikünk feléjük megbukjon. Ez volt az utolsó vereségünk.

Fél éven keresztül valóban nem tudtunk 6—8 lány, 18—20 évesek, úgy együtt lakni, hogy sose legyen köztük nézeteltérés. De kizárólag rajtuk múlik, mennyi probléma adódik, és hogyan próbálják azokat megoldani — mint közösség.

Zsembery Ágnes

Gőzgáz Gerzson jelenti

NO, KÉSZ VAGYOK!

Teljesen. Ideigleg. Meg egyébként is. Szóval sikerült minden vizsgámat időben letenni. Jó, jó, tudom, hogy nem kell erre olyan büszkének lennem, megcsinálja ezt más is. Kivéve aki nem. Mert aki nincs készen, és azt a hat vagy hét nyamvadt kis vizsgáját zárthelyikkel, u-ékellet stb-vel nem tudta hat hét alatt letenni, az, most vakarhatja ott, ahol viszket neki. Mit is csináljon? Mert ugye, hála a reformnak... De minnek folytassam, mindenki tudja mi az új szisztéma.

Ezzel kapcsolatban lenne egy-két javaslatom. Tudom, hogy későn jön, de jobb később mint soha. És egyébként is: vagy a reformkorát éljük, vagy nem.

TEHÁT: 1. Szeretnék már végre egyszer úgy karácsonyt ünnepelni, hogy ne kelljen még a fa alatt is matekot, statékat, vagy más, egyébként igen érdekes és szép tárgyat tanulnom. Ezért kezdhetnék a vizsgaidőszakot például január 2-án, és tarthatna mondjuk február közepéig. Lehetne persze hosszabb is, de ne legyünk maximalisták. Eppen elég lenne, ha a vidékiek úgy tudnának hazamenni karácsonyra, hogy ne kelljen a következő vizsga örömeit lajtolgatniuk, az alatt a pár nap alatt, amíg otthon vannak. Én pesti vagyok...
MÁS: 2. Nem ártana, ha egyes tanszékek tisztáznák, mit értenek kétrészes vizsga alatt. Van ugyanis: a) írásbeli számít, szóbelizni nem lehet, vagy nem is érdemes — típus, lásd elméletitörténet, vagy matek b) ún. „nagykabátos vizsga”, azaz, akinek elégtelen az írásbelije annak szóbelire le sem kell venni a nagykabátját, röptében kapja a fát és már mehet is az u-vejgyért. Ezt a szisztémát szintén az elm. tört. tanszék kultiválja, bár vannak biztató kísérletek az üzemszervezés tanszéken is. c) írásbeli számít, ha akarok szóbelizek, illetve elégtelen zh esetén, ha a pontszámom az egyes felső hányadába esik, szóbeliznem kell. Ezt a statisztika tanszék találta ki. Ne-

sem speciel ez a legszimpatikusabb. Így nem fordul ugyanis olyasmis elő, hogy ha 25 pont a kettes alsó határa, 23 ponttal szőhoz sem engedik jutni az embert. (Lásd: a) típus-elm. tört.).

Lehet, hogy nem tudok kétfőtől számolni, de a kétrészes vizsga szerintem egy részből, meg még egy részből áll, és a kettő együttesen határozza meg az eredményt. Persze ez az én álláspontom, lehet, hogy a 2-t másutt másképpen számolják. Mint pl. a petymetge...

JAVASLAT NO. 3: törekedni kellene az egyes tanszékek, (de ne bántunk mindenkit), konkrétan az elm. tört. tanszéknek arra, hogy az írásbeli dolgozatokat, ha egy mód van rá, egységes szempontok szerint javítsák. Tehát ami az egyik vizsgázatonál 5 pontot ár, az érjen a másiknál is legalább 2-öt. No és amit az egyik vizsgázató elég hosszú (részletes, szép, mélyreható, elemző) válasznak tart, azt tartsa a másik is elég hosszú (...).
TÖBBEK KÖZÖTT EZERT IS kellene egységesíteni a mércét. És a vizsgalapon minden kérdés után annyi helyet kihagyni, amennyi a kérdés megválaszolásához kell. Mert igaz, hogy lehet írni a lap háttára, pótlapra, zsebkendőre is, de ezek a kis buta egyetemisták azt hiszik, azért hagynak ki annyi helyet, mert valakik úgy gondolták, hogy oda a helyes válasz elfér.

Hát ennyit egy szuszra. És ha a három problémából csak egyre is felfigyel valaki, már nem koptattam a tollam hibába. Ja, még valamit. Idejében szólók, 25-én szeretnék ösztöndíjat kapni...
Viszlát!

Vége, vége a vizsgaidőszaknak!! Újjongó és szomorú arcok váltják egymást. Fortuna asszony hol segített, hol nem. A gólyák is túl vannak az első és legnehezebb tűzpróbán. Általános vélemény az elsőskök körében: az írásbeli vizsgák jóval nehezebbek, mint a szóbeliek. Miért?

Elsősorban: mert szóban kijavíthatja magát az ember. Az írás könyörtelen. Minden hibának a papíron nyoma marad.

Másodsorban: a vizsgapéldák a különböző időpontokban eltérő nehézségűek.

Így történetelt meg, hogy december 23-án 50%-os bukási aránnyal közepes volt a legjobb eredmény. Gazdaságtörténetből. Ugyanakkor a későbbi időpontokban az utóvizsgára kötelezettek aránya még a 10%-ot sem érte el, sőt, szép számmal akadtak jeles dolgozatok is.

Hasonló volt a helyzet matematikából is. A január 7-i kollókviumi átlag 2,00 alatt volt.

Ennek ellenére örömmel újságholhatjuk — a gólyák megállít helyüket. Megfelelő statisztika hiányában még csak annyit írhatunk, hogy az ismétlők, illetve véglegesen töröltek akáma nem nagy, viszont azadnak jeles elemeneikkel, sőt, kitűnők is. Mint

Elsőéves szemmel:

Koncentráció előtt, vizsgák után

minden évben, idén is legtöbb a középutat járják.

A diák szemében fontos az eredmény, különösen, ha ösztöndíjra megy a játék. A lényeg mégis az: „Túl vagyunk rajta, befejezted, itt a szünet.”

Szünet — ha ugyan annak lehet nevezni azt a várva-várt rövidke egy hetet. Mint mindennek, ennek is megvan azonban a jó oldala. Mert arra ugyan elég, hogy kikacsoldjon az ember, de arra már nem, hogy mindent elfelejtessen.

És február 5-én kezdődik minden előlről. Azaz nem mindenkinek előlről. Van ugyanis aki koncentrált, de van aki pihen. Mert mi a koncentrált oktatás célja? — Egy-egy tárgy mélyebb tanulmányozása, magasabb fokon való elsajátítása. Kivétel I. évfolyamon a matematika, melynek pótló jellege van. Nem ad

mást, csupán a függvénytan átismétlését.

Mégis szép számmal jelentkeztek volt gimnazisták, akik középszintűen ezekkel a témákkal már behatóbban foglalkoztak. Ők helyesen azt az elvet vallják: „Ismétlés a tudás anyja.” Arra már nem gondoltak, hogy a sokkal jobban rászoruló technikumban végzetek elől vezessék el a helyet.

Így az igazságos besorolás nem kis fejtörést okoz.

Hasonló a helyzet a nyelvi koncentrációval is. A felvételi keret 250 fő, ugyanakkor év végén a szakosításnál, körülbelül 130 fő pályázhat nyelvigenyes szakokra.

Pontos tisztában lenni azaz, hogy a nyelvi kollókviumon kívül az itt kapott aláírást vagy gyakorlati jegy csupán negatív értelemben számít. Ez annyit jelent, hogy si-

Egyetem, mint olyan

A meghatározás rossz. De azért van még remény. Illetve, öregebbek lettünk. Bezzeg az én időmben. Akkor csak öregebbek lettünk. Hogy ne szaporítsam a tormaszózt és az utóvizsgákat. Mert tiz lehet. Ezért az idén nem barátkozom a filatelistákkal. A meggybefőttel sem, de azt viszont nem tudom kinyitni. Azonban, hogy mást ne mondjak, a bezeg áll. Ma sokkal, de sokkal összetettebb. A vizsgákról nem is beszélve. Csak nyelve. Hogy itt mik vannak?! Hát kérem, most őszintén kiöntöm magamat. Mint a kötelező irodalmat, amikor az egyik vizsgán megmozdított. Persze, akkor vakbélgyanús voltam.

Most aztán tanulok, akár a kis angyal. Bár, ha jól tudom, olyan nincs. De itt van a február, zárt osztály, koncentráció. Na, akkor még nem tanulok, majd tavasszal. Ilyenkor még meg van dermedve a természet. Várni szükségeltetik. Március. Könyörgök, valamikor pihenni is kell? Am, jó, megveszem a könyvek felét. Megnézem azok felének a felének az egyötödét, vagyis annak a hetedét, szóval azt, hogy mennyibe kerül. Mert otthon muszáj közölni azt ilyenkor tavasszal, zölddel. Makk ásszal, Emőkével. Április. Szóval a mézes madzag, és Hamuka Hugó, aki elülteti a harmadik facsemétjét. Lombosodás végett. Szóval májusban elkezdem. Már-mint a számolást, hogy még hány nap van hátra a vizsgaidőszakig. Addig csuha. Sőt, hej csu! Pedig én igazán akarok. S, hogy nem sikerül, abba közrejátszik Oké Dönci, az új francostoros táskarádiójával a Duna-parton. Így Emőke helyett kénytelen vagyok a könyvekbe vetni a szemem. Azután csalódom egy kicsit. Magamban. Később minden rendbe jön. Feltéve, ha találom olyat a csoporttársaim között, aki jegyzetelt az előadásokon. Na, nem a szölygére gondolok! S egyáltalán. Hü, már ismét itt van a rémek éjszakája. A kockázat negyedik része. Címe: csütörtök a statisztikavizsgán. Am a főhős mindig kivágja a rezet. Vagy öt a következő folytatásból. De jaja! Legalább ne lennék fáradt. S ez a tömény tananyag! Nem lehet bevenni két tantárgyat és a Karók erdeje című hunkungi krimit három nap alatt. Megjegyzem, egy pohár made inni méreg után sem kérdezik a termelési suszterszámot. Ennek hiányában lehúzott redőnyök mögött kell az embernek csokoládébarnára abálnia magát, meg a tudását. Száz szónak is százege a vége, milyen más a téli vizsgaidőszak! Az egész első fél-év! Akkor már elkezdtem a készülést... Na, mindegy. Most akármilyen legyek, ha nem úgy lesz! Napról napra, rendszeresen. Ha, nem, akkor... — sajnos, itt a törmelék alatt elég nehezen lélegzem! Hogy én sohasem tudok tanulni! Mindig közbejön valami!

tormai

TELJES SZENVEDÉLLEL

Foto: Kulcsár

EZ CIKI...

A hetvenkedések éve. Az ezerkilencszázhetvenkedéseké...

Manöver
Tegnap férfi vert.
Ma nő ver.

Két vektor találkozik:
a: — Sielni voltam.
b: — A Mátrixban?
a: — Nem, a Tatrixban!

Te is fiam, Brutus? Ez ciki...!

Tiborc: Kérem, ha lehet egy kategóriával soroljon lejjebb!

Volt egy szegény ember, annak három fia. A leg-

kisebbik volt a határter-mék.

— Halló, Alfa mozi? Mi megy ma kettőtől?

— Kettőtől a Dorellik jön — megy.

— Srácok, melyik terem-ben lesz a könyvvitel?
— 349. Beruházási szál-lítók.

— Ami megy, azt ne erőltessük!

— Bocsánat, nem öntől kaptam húsz éve egy já-tékelefántot? Fűrészpórral volt kitömve. Nagyon szor-tem, még az ágyba is magammal vittem. Velem aludt. Sajnos elég hamar kiszakadt. Kiszóródott be-lőle a fűrészpórr. Nem, nem, köszönöm már nem ját-szom elefántokkal.

— zu —

... Oh, még meddig?

Feltételek

— Már három napja, hogy kineveztük új üzemszűnk vezetőjévé és még mindig nem indult meg a termelés! — ordította magából kikelten Kredenc Ferenc gyáregységvezető az előtte álló fiatalemberre.

— De, Főnök, a feltételek... — tártá szét karjait Prométeusz Pál kétségbeesetten: A személyzeti eddig egyetlen szakembert sem tudott küldeni.

— Akkor szerezzen maga. Itassa, vagy üsse le őket és az éj leple alatt csempéssze be a gyárba, de indítsa be a termelést. Értette?

Bár az üzemszűnk nem egészen értette, mert úgy érezte, hogy őt a ródilalprez-leg vezetőjének, s nem munkaerőtoborzónak szerzödötték, de egy hónap múlva csak összehozta az embereket.

— Hát mit akar még? — törölgette homlokát Kredenc Ferenc. — Most már emberei is vannak és még egy darab ródilalpat sem láttam.

— Az igaz, hogy embereim vannak — válaszolta Prométeusz —, csak hogy kénytelen voltam a második emeleti mosdóban elhelyezni őket, ott legalább le tudnak ülni. Más helyet ugyanis nem biztosítottak az üzemszűnk.

— Ez nem kifogás, család- tam magában fiatalember — mondta a gyáregységvezető. — Úgy látom, hiába dobtuk ki az ösztöndíját.

Az üzemszűnk megbántot- tan távozott, s csak akkor vi- dult fel, amikor egy speku- lánstól sikerült területet bérel- nie a Holdon. Három hónap múlva ismét a gyáregységve- zető elé állt.

— Édes fiam, — esett térdre a főgőre —, hát meddig kö- nyörögjek magának az első ródilalpatért? Csak nem sült- galambvárásra képesíti a diploma?

— Ide figyeljen, Főnök! — gurult dühbe a fiatal szakem- ber —, én mérnök-közgaz- dász vagyok, s nem bűvész- master. Gépek és anyag nél- kül nem tudok gyártani. Egyébként sem töltöttem hi- ba az időmet: feltaláltam a gazdaságos vasból fakarika- gyártás technológiáját.

— Az engem nem érdekel — csapott akkorát az asztalra Kredenc, hogy radírgumi- ja rémülten ugrott fejest a szem- métkösdőbe.

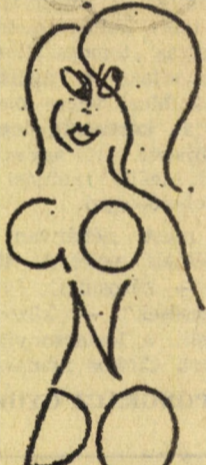
Két hét múlva hívták a személyzeti Prométeusz Pált és átnyújtották neki a munka- könyvét.

— Sajnos, az üzemszűnk profil- változás miatt felszámoljuk, s így a továbbiakban nem tar- tunk igényt a munkájára — közölte.

— S szabadna tudnom, mit fog az üzem ezek után gyárta- ni? — kérdezte elképedten a fiatalember.

— Vasból fakarikat.

Balogh Gyula

Halász Géza karikatúrája

Így is — úgy is

I.

— Ha még egy hétig tart, hát én diliházba kerülök. Most vettem észre igazán, hogy 24 órából áll egy nap. Egyik vizsga a másik után. Kollokvium, szigorlat, kollokvium... Akkor vettem észre, hogy karácsony van, mikor sötét lett a szobában, és csak a karácsonyfagyertyák égtek...

— Na, de a szilveszter...

— Ugyan, kérem — harmadikán tudtam meg, hogy 1970. van.

— Kikapcsolódás?

— Matek közben egy kis filozófia.

— Pihenni csak kellett?

— Másnapként tudtam beütemezni magamnak fél óra alvást, de akkor is meglétem valakit, hogy olvassa közben a Pg.-t...

II.

— Hát, sajnos, vége. Igazán tarthatott volna még pár hétig! Végre tényleg 24 órából állt egy nap. A karácsony isteni volt. Állandóan ünnepelelni, nem volt más dolgom, mint enni és inni.

De a szilveszter volt a legjobb. Reggel tízkor fejeztük be a HB.-t. És az a szöke tündér...

Most legalább meg tudtam nézni minden filmet, nőkben sem volt hiány. Ugyhogy, igazán jól éreztem magam.

— Na, de a vizsgák...??

— Ja, és közben be kellett menni vizsgáznai is...

— simor —

Mielőtt még a ruhatár átveszi a hatalmat...

A vizsgaidőszak előtti utolsó napokban történt. Reggel gyanútlanul bejöttem az egyetemre. A ruhatárban leadtam a kabátomat. Szintén gyanútlanul. Majd filozófiasemináriumra mentem, és nem sejtettem, mi vár még rám.

Mindezek után kötelességgem a Rudas uszodába szelítet, testnevelés céljából, így kivetem a kabátom a ruhatárból, és eltávoztam.

Leűszván a kötelező két órát — még mindig gyanútlanul —, visszatértem az egyetemre, és a ruhatár felé siettem. Levettem a kabátom, odatettem a ruhatáros néni elé, amikor márt derült égből a villámcsapás, rámförmedt a néni:

— **MA MÁR LÁTTAM EZT A KABÁTOT!**
— Igen, most hoztam be másodsor — válaszoltam meg- rettenve.

— **ÉS MAGÁT IS LÁTTAM MA MÁR TÖBBSZÖR** — hangzott a szózat.

— Hát ha ki tetszik szalad- gálni — mondtam, és nem ér- tettem a dolgot.

— **Mit képzelnék maguk, hányszor fogják beadni a ka- bátukat naponta? Legfeljebb naponta kétszer vagyunk haj- landók átvenni a kabátot meg- őrzésre. Minek néz maga en- gem?** (Nem akartam mondani, hogy ruhatárosnak.)

— Amíg itt beszélni tetszik, három kabátot is be lehetett volna rakni — szóltat meg egy fiú mellettem.

Erre kitört a vihar.

— **HA NEM TETSZIK, SZÓLHAT A GONDNOK- NAK!!** Majd a következő fél- ében új rendszert vezetünk be. Meg lesznek jelölve a ka- bátok, nem fognak itt minket átvenni!...

A helyzet annyira meglepett, hogy nem is tudtam rögtön válaszolni. Később azonban ijedten idéztem vissza az el- hangzottakat. Uristen, ha ez megvalósul... s ez csak a kezdet.

...A ruhatárban vaskos könyvek fekszenek az aszta- lon. Beadom a kabátomat. A ruhatáros néni fellopza a kötetet. — Na, lássuk, lila szö- vetkabát fehér gallérral, hm, ma először — és behúzz egy ro- vást. — Fekete szörme, per- sza, ez ma már a második al- kalom... és így tovább.

Az előadások csak tíz óra felé fognak kezdődni, mert ennyi kabát adminisztrálása sok ideig tart. (Élelmesebb egyetemisták maszek ruhatá- rakat fognak szervezni — KISZ-bizottságon, EB-szobá- ban, szerkesztőségben). Las- san le fogunk szokni a kabátvitelről, és kül- ön tantárgyként vezetik be a „Hogyan viselked- jünk a ruhatárban” témát, amelynek az lesz a mottója — nem a ruhatár van értünk, ha- nem mi a ruhatárért!...

Úgyhogy jó lesz vigyázni.

—Lapath—

Az Ulti-tanszék felbomlása

Hajdanában, amikor még a koncentráció volt a módi, valahol az első emeleti zibongó- ban és annak kör- nyékén felajzott emberek keresték egymást. Ultizni akartak. Aki ke- res talál — így hamarosan, ünne- pélyes külsőségek mellőzésével meg- alakult az Ulti- tanszék.

Csak lelkesé- déssel számolhat- be a krónikás a tanszéki dolgozók áldásos tevékeny- ségéről. — Itt el- tűnt minden kül- lönbség és alapve- tő ellentmondás!

— Elsővések végzősökkel, ter- vimatekosok agrá- rosokkal verték a blattot órákon át. Hatalmas töké- cseréltek gazdát matematika elő- adások és népgaz- dasági szeminá- riumok alatt... Megvalósult a munka szerinti

elosztás, aki job- ban ultizik, több pénzért keres. Új általános egyen- érték is szüle- tett az éjjélbe- nyúló kártyázá- sok alatt, az ebéd- jegy. Természe- tesen, magas fel- áru, hiszen rit- kábban terem, mint a pénz, így nagyobb értéket is képvisel.

Mostanában azonban furcsa jelenséget észlel- tek a tanszéki elő- adásokat látoga- tók (azaz a gyen- gébbek kedvéért a kibicek).

— Tízkor a zsi- bongóban! — hangzott a jelszó a tanszéki órakez- désre (csengetés helyett).

— Most... nem érek rá... — vá- laszolta az egyik felszólított zavar- tan és lesütötte a szemét. — Hol- nap... be kell számolnom, tu- dod... — dadogta és nagyon szé-

gyellte magát, hogy a lélekne- mesítő ultizás helyett olyan piz- licváré dolgokkal is foglalkozik, mint beszámló, záródolgozat, vizsga...

— És a ragály el- terjedt a tansze- ken, megállitha- talanul.

— És azóta is gú- nyos mosollyal állapítják meg az arra járók. Hja, kérem, már szo- rul a kapca. És ijedten teszik hozzá: ha már ök is abbahagyták az ultizást, akkor tényleg itt a vizs- gaidőszak!

Pedig nem tud- ják, hogy az Ulti- tanszék felbomlá- sával nemcsak egy idegenjörgal- mi nevezetessé- gel lett kevesebb egyetemünk, ha- nem egy hasznos és irányító mutató kezdemenyezés vált a vizsgák martalékává.

— léva —

HÓPELYHEK

Aki a ruhatárból elvitte a vállalok. Az Esti Hírlapot ki- számárléramat, az azonnal véve.

Amikor nincs más kiút, ak- kor hivatkozz arra!

Sokszor nem történik sem- mi. Helyesebben, a semmi tör- tének. Neki is lehet.

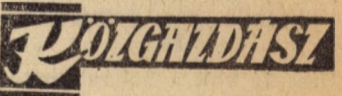
Valóban, a földön hever a téma. Ha kiütik!

Szeretem a zenét. Amikor ráérek, mindig a szabad idő- met halogatom.

Sokszor mondja az ember, hogy megharapott a kutya, pe- dig macskára gondolt.

Igen, a borralából néha telik a Martinire.

Családirást kiköltözés nél- kül, diszkrét módszerekkel

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanu- mányi időszak alatt
Felelős szerkesztő:
Kincsés György
Budapest, IX.,
Dimitrov tér 8
Telefon: 186-850/138
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat
Készült
a Szikra Lapnyomdában